

VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS APSKRITYJE

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

Kopija
Vilniaus miesto savivaldybės merui
Remigijui Šimašiui

TEIKIMAS DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2016-05-11 SPRENDIMO NR. 1-444 PAKEITIMO

2016 m. gegužės 31 d. Nr. 1T-4
Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2016-05-11 priėmė sprendimą Nr. 1-444 „Dėl atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių tvirtinimo“ (toliau – Sprendimas). Sprendimo 3.1 punktu patvirtinti maksimalūs vieno kubinio metro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo ir šalinimo tarifai, 3.2 punktu patvirtinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo ir šalinimo tarifai fiziniams ir juridiniams asmenims, besinaudojantiems bendrojo naudojimo konteneriais, 3.3 punktu nustatyti naudojimosi mišrių komunalinių atliekų konteneriais maksimalūs įkainiai, 3.4 punktu nustatyti maksimalūs mišrių komunalinių atliekų kontenerių plovimo ir dezinfekavimo įkainiai. Sprendimo 3.1 – 3.4 punktai **prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams ir yra neteisėti.**

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad *nustatant rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį, turi būti vadovujamasi Vyriausybės patvirtintomis taisyklėmis.* Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2013-07-24 nutarimo Nr. 711 „Dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 punktu patvirtino Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklės (toliau – Taisyklės), kurių 2 punkte nurodyta, jog *taisyklėmis vadovujasi savivaldybės, nustatydamos įmokos dydį Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka.* Taisyklių 22 punkte nurodyta, kad *taikoma dvinarė įmoka, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų.*

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Sprendimo 3.1 – 3.2 punktais nustatyti minimalūs/maksimalūs mišrių komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo ir šalinimo tarifai neatitinka Taisyklių 22 punkte nustatyto reikalavimo, kad įmoka būtų dvinarė, susidedanti iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad šie punktai yra neteisėti ir turi būti pakeisti, suderinant juos su Atlieku tvarkymo įstatymo 30² straipsnio 3 dalimi bei Taisyklių 22 punkto nuostatomis.

Be to, į Sprendimo 3.2 punktu nustatytą fiziniams asmenims taikomą tarifą yra įtrauktos ir bešeimininkių atliekų sutvarkymo išlaidos. Tačiau vadovaujantis Atlieku tvarkymo įstatymo 25 straipsniu bei 28 straipsnio 7 dalimi, *už savivaldybės teritorijoje esančių komunalinių atliekų ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymo organizavimą*

atsakinga savivaldybės vykdomoji institucija. Taigi, tais atvejais, kai atliekų turėtojo identifikuoti neįmanoma arba jis neegzistuoja, savivaldybei kyla pareiga pačiai rūpintis, jog bešeimininkės atliekos būtų surinktos, išvežtos ir apdorotos arba perduotos atliekų tvarkytojui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punktu, šių atliekų tvarkymui yra skiriamos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos. Pabrėžtina ir tai, jog vadovaujantis Taisyklių 7 punktu, **atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kurių turėtojas neegzistuoja, tvarkymo sąnaudų negali būti įtraukiamos į būtinausias sąnaudas.**

Taigi, asmenys, naudojantys kolektyvinius konteinerius, negali būti laikomi bešeimininkių atliekų turėtojais. Jiems yra priskiriamos tik tos atliekos, kurios yra kolektyviniuose konteineriuose. Todėl savivaldybės taryba nepagrįstai ir neteisėtai bešeimininkių atliekų sutvarkymo išlaidas priskyrė fiziniams asmenims, besinaudojantiems kolektyviniais konteineriais.

Be to, jokie teisės aktai nesuteikia savivaldybių taryboms teisės nustatyti papildomų įmokų/tarifų/mokesčių už atliekų tvarkymo paslaugas. Priešingai, Atliekų tvarkymo įstatymo 30 straipsnio 10 dalies 1 punkte yra imperatyviai nurodyta, jog *visiems komunalinių atliekų turėtojams, neimant papildomo mokesčio, išskyrus nustatytą vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą, turi būti užtikrintas aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonėmis.* Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012-10-23 įsakymu Nr. D1-857 patvirtintų Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 23 bei 25 punktuose pareiga dezinfekuoti mišrių komunalinių atliekų konteinerius, rūpintis jų priežiūra ir remontu priskirta Atliekų tvarkytojui.

Taigi, apibendrinus aukščiau nurodytų teisės aktų nuostatas bei atsižvelgus į tai, kad viešojo administravimo subjektams, vykdančioms viešojo administravimo funkcijas, „leidžiama tik tai, kas tiesiogiai numatyta įstatymuose. Visa kita draudžiama, t.y., **plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas**“ (pvz., LVAT 2007-09-28 sprendimas adm. b. Nr. A¹⁴-800/07; 2009-03-25 nutartis adm. b. Nr. A⁵⁵⁶ – 383/2009; 2009-04-01 nutartis adm. b. Nr. A⁵⁰²-72/2009), darytina išvada, jog neteisėti ir Sprendimo 3.3 bei 3.4 punktai, numatantys papildomus įkainius už naudojimąsi mišrių komunalinių atliekų konteineriais bei už jų plovimą ir dezinfekavimą.

Kadangi Sprendimo 3.1 – 3.4 punktai priimti pažeidžiant aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus, darytina išvada, jog Sprendimo 3.1 – 3.4 punktai taip pat pažeidžia ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintą savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų *teisėtumo* principą, reiškiantį, kad savivaldybės veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą *įstatymo viršenybės* principą, reiškiantį, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau Vilniaus miesto savivaldybės tarybai svarstyti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2016-05-11 sprendimo Nr. 1-444 „Dėl atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių tvirtinimo“ 3.1 – 3.4 punktų pakeitimo, suderinant su aukščiau minėtų teisės aktų nuostatomis, arba panaikinimo klausimą.

Šis teikimas turi būti apsvarstytas **artimiausiam savivaldybės tarybos posėdyje** (bet ne vėliau kaip per mėnesį) nuo teikimo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti **pranešta per 10 dienų** nuo sprendimo priėmimo dienos. Informuoju, jog per nustatytą terminą nepakeitus ginčijamo teisės akto (nepranešus apie teikimo įvykdymą ar atsisakius jį tenkinti) bus kreipiamasi į teismą.

Taip pat informuoju, jog vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktu, Vyriausybės atstovas turi teisę nustatyti kitą nurodytų veiksmų

įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 9 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šia informacija supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovė

Vilda Vaičiūnienė